

§ 303

Dnr KS 2020/01252-1.3.6

**Beslut - Svar på motion från (SD) om att avgiftsbelägga
tolktjänster**

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen avslås.

Reservation

Elisabeth Unell (M), Anna Hård af Segerstad (M), Marcus Jacobson (M), Caroline Högström (M), Eleonore Lundkvist (M), Stefan Lindh (M), Emil Thessén (-), Amanda Grönlund (KD) och Samuel Stengård (KD) lämnar följande särskilda yttrande:

"På det sätt som motionen är skriven går det inte att bifalla den. Däremot delar vi motionärens intention om en mer effektiv integration och språkliga kunskaper hos invandrade svenskar. Skattemedel behöver alltid användas på ett förnuftigt och effektivt sätt. För att förhindra onödiga kostnader inom området har Moderaterna och Kristdemokraterna därför lämnat in ett nämndinitiativ som innebär att staden ska utforma en handledning till stöd för tjänstemän som kommer i kontakt med enskilda som kan vara i behov av extern tolkning."

Särskilt yttrande

Erik Johansson (SD) lämnar följande särskilda yttrande:

"Att Västerås stad behöver öka incitamenten för invandrare att lära sig svenska bör det inte råda någon tvivel om. Att kunna ta ut en avgift för att tillhandahålla tolk blir ett ekonomiskt incitament. Enligt författningar är det inte tillåtet att ta ut någon avgift för tolk vid myndighetsutövning, men att bifalla motionen och genomföra en utredning av hur tolkning används utanför myndighetsutövningen är relevant att få kunskap om."

Ärendebeskrivning

Erik Johansson (SD) har inkommit med en motion där det föreslås att uppdra åt berörda nämnder att utreda ett införande av avgifter för tolktjänster för personer som vistats i Sverige mer än två år. Vidare föreslås att efter genomförd utredning, ska berörda nämnder ges i uppdrag att införa avgifter för tolktjänster, samt att ge undantag för den enskilde som behöver tolk på grund av funktionsnedsättning.

Västerås stad är i vissa fall skyldiga att använda sig av tolktjänster. För att kunna ta ut en avgift för en nytthet som kommunen är skyldig att tillhandahålla krävs författningsstöd. Ett sådant stöd saknas för uttagande av tolkavgifter. Bedömningen är därför att förslaget inte är genomförbart enligt lag. Stadsledningskontoret föreslår att avslå motionen då lagstöd för att ta ut avgifter saknas.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen avslås.

Yrkanden

Vicki Skure Eriksson (C), Emil Thessén (-), Anna Lundberg (L) och Amanda Grönlund (KD) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen
Karolina Raza Martinsson
Epost: karolina.raza.martinsson@vasteras.se

Kopia till
Klicka här för att ange text.

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande - Motion från (SD) om att avgiftsbelägga tolktjänster

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen avslås.

Ärendebeskrivning

Erik Johansson (SD) har inkommit med en motion där det föreslås att uppdra åt berörda nämnder att utreda ett införande av avgifter för tolktjänster för personer som vistats i Sverige mer än två år. Vidare föreslås att efter genomförd utredning, ska berörda nämnder ges i uppdrag att införa avgifter för tolktjänster, samt att ge undantag för den enskilde som behöver tolk på grund av funktionsnedsättning.

Västerås stad är i vissa fall skyldiga att använda sig av tolktjänster. För att kunna ta ut en avgift för en nyttighet som kommunen är skyldig att tillhandahålla krävs författningsstöd. Ett sådant stöd saknas för uttagande av tolkavgifter. Bedömningen är därför att förslaget inte är genomförbart enligt lag. Stadsledningskontoret föreslår att avslå motionen då lagstöd för att ta ut avgifter saknas.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen avslås.

Beslutsmotivering

Tillämpliga författningsbestämmelser

I *Regeringsformens (1974:152) 12 §* framkommer att föreskrift inte får innebära att någon missgynnas därför att han eller hon tillhör en minoritet med hänsyn till etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande eller med hänsyn till sexuell läggning.

Svenska är huvudspråk i Sverige och ska användas i domstolar, förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet (*4 § och 10 § första stycket språklagen (2009:600)*).

Västerås stad är finskt förvaltningsområde och den enskilde har rätt att i kontakter med Västerås stad, där den enskilde är part, använda finska både

muntligt och skriftligt. Detta följer av 8 § i *Lag 2009:724 Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)*.

Nya *förvaltningslagen (2017:900)* trädde i kraft den 1 juli 2018. I lagen finns bestämmelser om myndigheters skyldigheter att använda tolk. Västerås stad är enligt 13 § förvaltningslagen skyldig att använda tolk om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska. Det är ett uttryckligt krav på tolkning för fall då den enskilde behöver sådan hjälp för att kunna ta till vara sin rätt, t.ex. för att kunna förstå ärendets innehåll och själv göra sig förstådd. I och med införandet av nya förvaltningslagen har den tidigare bestämmelsen kring tolkning skärpts och uttrycker tydligare det som tidigare gällde om tolkning och översättning. I förarbetena framkommer dock att det ytterst är myndigheten som ska bedöma om och i vilken utsträckning det finns ett behov av tolk eller översättning i det enskilda ärendet.

Enligt 2 kap 5 § *kommunallagen* får en kommun ta ut avgifter för en nytthet som den är skyldig att tillhandahålla endast om det framgår av lag eller annan författning. Vidare är en kommun skyldig att behandla sina medlemmar lika om det inte finns sakliga skäl för annat (2 kap 3 § *kommunallag*).

Juridisk bedömning

Västerås stad är i vissa fall skyldiga att använda sig av tolktjänster. För att kunna ta ut en avgift för en nytthet som kommunen är skyldig att tillhandahålla krävs författningsstöd. Något sådant stöd saknas för uttagande av tolkavgifter.

Bedömningen är att förslaget inte är genomförbart enligt lag.

Stadsledningskontoret föreslår att avslå motionen då lagstöd för att ta ut avgifter saknas.

Ekonomisk bedömning

Perspektivet ej relevant med anledning av ärendets karaktär och innehåll.

Hållbar utveckling

Perspektivet ej relevant med anledning av ärendets karaktär och innehåll.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Pia Svennerholm Moberg
Administrativ chef

Motion till kommunfullmäktige

Avgiftsbelägg tolktjänster

Det är ingen nyhet att tolkkostnaderna i Sverige, under de senaste åren har skenat iväg. Idag finns ingen laglig reglering om hur tidsbegränsad rätten till skattefinansierade tolktjänster ska vara. Det tillhör däremot rimligheten att en immigrant som bosätter sig i Sverige, som dessutom erbjuds SFI, efter ett visst antal år inte längre ska vara i behov av tolk, utan ska ha lärt sig det svenska språket. Ansvar måste tas av immigranten att lära sig språket snarast. Detta handlar inte enbart om kostnaderna, utan även om snabbare integration.

En tänkbar konsekvens kan vara att den som inte lärt sig det svenska språket, trots att personen haft möjligheter under två år, får betala en avgift till kommunen när förvaltningarna/kommunen på grund av personens bristande kunskaper i svenska, behöver anlita en tolk. Vi kan inte fortsätta i samma takt som vi gör nu. Att inte ställa krav på att lära sig det svenska språket är att göra immigranten en björntjänst. Detta är inte endast en kostnadsfråga utan även en fråga om integration. Västerås Stad behöver mer resurser till välfärdens kärna och därför är det rimligt att spara in på tolktjänster.

Om den enskilde inte lär sig det svenska språket inom en rimlig tid, och därmed är i behov av en tolk, ska Västerås Stad ta ut en avgift för tolktjänster. En gemensam målsättning bör vara att den enskilde skall lära sig det svenska språket så fort som möjligt, rimligen på två år, vilket även är etableringstiden för nyanlända. Att kunna kommunicera med varandra utan tolk är en bra början till integration i det svenska samhället. En avgift blir även ett ekonomiskt incitament för nyanlända att lära sig det svenska språket så fort som möjligt. Att avgiftsbelägga tolktjänster utreds i andra delar av landet, bland annat i Region Blekinge. Fler och fler regioner och kommuner som nu får prioritera hur resurserna tilldelas förstår att det inte är rätt att skattebetalarna ska finansiera en människas ovilja att lära sig det svenska språket.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna följande:

Att - i enlighet med motionens intentioner uppdra åt berörda nämnder att utreda ett införande av avgifter för tolktjänster, för personer som vistats i Sverige mer än två år.

Att- efter genomförd utredning, ge berörda nämnder i uppdrag att införa avgifter för tolktjänster, samt att ge undantag för den enskilde som behöver tolk på grund av funktionsnedsättning.

Erik Johansson (SD)